

danej na kredowym papierze, o objętości 224 stron.

Nadając dziełu formę atlasu rozmieszczenia gatunków, autorzy zrezygnowali z omawiania wielu zagadnień ogólnych. Część szczegółową poprzedzają jedynie: słowo wstępne, streszczenie niemieckie i angielskie, podziękowanie dla 120 osób uczestniczących w zbieraniu danych oraz krótkie: wprowadzenie (rozdział 1), charakterystyka przyrodnicza landu (2) i omówienie metod badań (3).

We wprowadzeniu omówiono historię badań faunistycznych Turynгии oraz projekty mapowania ważek, aktualnie realizowane w Niemczech i w tym kraju związkowym. W charakterystyce Turynгии skupiono się na cechach klimatu, wód powierzchniowych, regionów przyrodniczych, mogących mieć wpływ na występowanie ważek.

Część szczegółowa (rozdział 4) zaczyna się od zestawienia i charakterystyk 62 wykazanych z Turynгии gatunków (rozdziały 4.1 i 4.2). Jest to najobszerniejsza część pracy, licząca około 120 stron. Omówienia gatunków obejmują: rozmieszczenie w Niemczech, rozmieszczenie i liczebność w Turynгии, wymagania środowiskowe i biologię, zagrożenia i ochronę, potrzeby badawcze. Jest to ilustrowane: czytelną mapą hipsometryczną ze stanowiskami, zdjęciem imago (zwykle samca) oraz wykresami przedstawiającymi pojaw imagines i zasięg pionowy. Przy analizie rozmieszczenia, oparto się o literaturę i oryginalne dane z lat 1990-2004.

Teksty o poszczególnych gatunkach są treściwe, przejrzyste i dobre merytorycznie. Stanowiska na mapach podzielono na trzy kategorie czasowe: przed rokiem 1944, lata 1944-1984, po roku 1985.

Po przeglądzie gatunków mamy korekty nieścisłości i błędów w piśmiennictwie oraz przedstawienie oczekiwań wynikających z wciąż niepełnego stanu poznania Turynгии (rozdział 4.3). Najważniejsza jest negatywna weryfikacja stwierdzenia w Turynгии *Nehalennia speciosa*.

Szkoda tylko, że stanowiska na mapach nie są zróżcowane według statusu rozrodczego gatunku. Takie informacje byłyby cenne, zwłaszcza dla ga-

tunków rzadkich i zagrożonych, czy migrujących.

Kolejny jest rozdział 4.4 – „Ważki i ochrona przyrody”. Zawiera on wskazanie na występujące w Turynгии gatunki chronione, gatunki z Dyrektywy Siedliskowej UE, siedliska i obszary podlegające ochronie. Szczegółowo omówiono sytuację: *Coenagrion mercuriale*, *C. ornatum*, *Ophiogomphus cecilia* i *Leucorrhinia pectoralis*.

Rozdział 4.5 poświęcono wybranym siedliskom, związanym z nimi zgrupowaniom ważek i ich zagrożeniom. Uwaga autorów skupiła się na: wodach bieżących, torfowiskach, stawach, rowach i wodach powyroboiskowych. Ta część książki jest bardzo interesująca i, jako najbardziej uniwersalna, szczególnie warta polecenia.

Więcej część szczegółową krótkie rozdziały 4.6 i 4.7, omawiające odpowiednio – ekspansję gatunków z południa Europy i wędrówki ważek.

Na końcu książki zamieszczono wykaz piśmiennictwa oraz indeksy niemieckich i łacińskich nazw ważek.

Omawiana książka to wzorcową monografią regionalną – dobra merytorycznie, zwięzła, przydatna. Skupienie się autorów tylko na niektórych aspektach krajowej fauny wyszło dziełu na dobre, jest ono dzięki temu bardzo klarowne. Jest to więc pozycja godna polecenia. Warto ją mieć choćby dlatego, że od ukazania się monografii SCHORRA (1990) upłynęło dużo czasu, w którym obraz rozmieszczenia ważek w Niemczech uległ wielu zmianom – z powodu znacznego wzrostu ilości danych, ale i przez zmiany klimatyczne. Tak więc przy poszukiwaniu danych faunistycznych trzeba korzystać także z nowszych źródeł.

Cena książki nie jest wysoka, zwłaszcza biorąc pod uwagę szatę wydawniczą – wynosi 10 €.

Piśmiennictwo

SCHORR M. 1990. Grundlagen zu einem Artenhilfsprogramm Libellen der Bundesrepublik Deutschland. Ursus Scientific Publishers, Bilt-hoven.

Polskie i dotyczące Polski prace odonatologiczne opublikowane w I połowie roku 2006, z uzupełnieniem wykazu za rok 2005

Paweł BUCZYŃSKI

Polish and dedicated to Poland odonatological papers published in the 1st half of the year 2006 and additions to the year 2005. – In the reported year period, 14 papers were published, 1 master theses were written. Some papers from 2005 () also given. The list does not contain the papers published in Odonatrix – they are*

listed in a separate index at the end of an ever volume.

Poniżej zestawiam prace, które ukazały się w pierwszym półroczu 2006 r. Gwiazdką (*) oznaczam uzupełnienia za rok 2005. Tak jak poprzed-

nio, nie uwzględniam tekstów z „Odonatrix”, których odrębne wykazy ukazują się na zakończenie każdego rocznika.

Rozdziały w monografiach

1. BUCZYŃSKI P. 2006. General notes about the dragonfly (*Odonata*) fauna of the River Bug valley in the Lublin Region (SE Poland). [In:] R. Buchwald (Ed.), Habitat selection, reproductive behaviour and conservation of central-European dragonflies (*Odonata*). Proceedings of the 23rd Annual Meeting of the „Association of German-Speaking Odonatologists (GdO) at Oldenburg (Lower Saxony, Germany), 19.-21. 3.2004. Aschenbeck & Isensee Universitätsverlag, Oldenburg: 73-80.

Artykuły naukowe

2. BALANA M., BUCZYŃSKI P., CZARNIAWSKI W., DEMBICKA A., GRADZIEL T., PTASZYŃSKA A., STĄCZEK Z. 2006. Uroczysko Lipnik w Lublinie – cenny przyrodniczo wąwóz lessowy. – Uroczysko Lipnik – a valuable nature site in the Lublin town. *Chrońmy Przyrodę Ojczystą*, 62 (1): 42-52.
3. BUCZYŃSKI P., BUCZYŃSKA E., KASJANIUK A. 2006(2005). Wążki (*Odonata*) i chruściki (*Trichoptera*) rezerwatu „Magazyn” (Polesie Zachodnie). – Dragonflies (*Odonata*) and caddisflies (*Trichoptera*) of the nature reserve “Magazyn” (Western Polesie). *Parki Narodowe i Rezerwaty Przyrody*, 24 (1-4): 117-130.
4. BUCZYŃSKI P., DIJKSTRA K.-D.B., MAUERSBERGER R., MOROZ M.D. 2006. Review of the *Odonata* of Belarus. *Odonatologica*, 35 (1): 1-13.
5. JONIAK T., DOMEK P. 2006. Influence of humification on biodiversity of lake benthic macroinvertebrates. – Wpływ humifikacji na różnorodność gatunkową zoobentosu w jeziorach. *Acta Agrophysica*, 7 (2): 363-368.

Doniesienia

6. GAWROŃSKI A. 2005(2004)*: Nowe stanowiska iglicy małej *Nehalennia speciosa* (*Odonata*: *Coenagrionidae*) w północnej Polsce. – New localities of dwarf dragonfly *Nehalennia speciosa* (*Odonata*: *Coenagrionidae*) in Northern Poland. *Przegląd Przyrodniczy*, 15 (1-2): 126-127.

Komunikaty zjazdowe

7. BERNARD R., BUCZYŃSKI P., TOŃCZYK G. 2006. Wążki jako przedmiot ochrony i kryterium waloryzacji w Polsce: stan bieżący. – [Dragonflies as the object of protection and tool of valorisa-

tion in Poland: current situation]. [w:] P. Buczyński (red.), IV Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Ochrona owadów w Polsce – Badania entomologiczne a obecna sytuacja prawna i organizacyjna ochrony przyrody”. *Zwierzyniec*, 3-5 lipca 2006. Polskie Towarzystwo Entomologiczne, Poznań: 21-22.

8. BUCZYŃSKA E., BUCZYŃSKI P. 2006. Wstępne badania wybranych owadów wodnych (*Odonata*, *Coleoptera*, *Trichoptera*) doliny Bugu między Włodawą a Kodniem. – [Preliminary studies on some aquatic insects (*Odonata*, *Coleoptera*, *Trichoptera*) of the valley of the River Bug between Włodawa and Kodeń]. [w:] M. Kłównowska-Olejnik, W. Fiałkowski (red.), XIII Ogólnopolskie Warsztaty Bentologiczne – Zastosowanie hydrologii w badaniach biologicznych wód płynących. *Ochotnica – Kraków*, 18-20. 05.2006 r. Bel Studio, Kraków – Warszawa: 73-74.
9. BUCZYŃSKI P., STACHYRA P. 2006. Libellen im Nahrungsspektrum europäischer Bienenfresser (*Merops apiaster* L.) in südostpolnischen Brutkolonien gegen Ende der Brutzeit. – [Dragonflies in the food spectrum of the European bee eater (*Merops apiaster* L.) in breeding colonies in the southeastern Poland at the end of breeding season]. [In:] *Libellen in Deutschland*. 25. Jahrestagung der Gesellschaft deutschsprachiger Odonatologen (GdO) e.V., 17-19 März 2006, Essen. NUA-Heft Nr 18: 43.
10. MISZTA A., DOLNÝ A., PARUSEL J.B. 2006. Changes the fauna *Odonata* in the Polish part of Upper Silesia in the years 1966-2005. [In:] *Environmental changes and biological assessment III*. Ostrava, April 26-28th 2006. Book of Abstracts. Department of Biology and Ecology, University of Ostrava, Ostrava: 34-35.
11. SZYMAŃSKA U. 2006. Status prawny ochrony rzeki Pasłęki i jej użytkowanie turystyczno-gospodarcze a ochrona owadów. – [Legal status of the protection of the River Pasłęka and its tourist and agricultural using against insect protection]. [w:] P. Buczyński (red.), IV Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Ochrona owadów w Polsce – Badania entomologiczne a obecna sytuacja prawna i organizacyjna ochrony przyrody”. *Zwierzyniec*, 3-5 lipca 2006. Polskie Towarzystwo Entomologiczne, Poznań: 16-17.
12. TOŃCZYK G. 2006. Analiza struktury, rozmieszczenia i liczebności populacji larw wążek z rodziny gadziogłówek (*Odonata*: *Gomphidae*) w środkowym biegu Pilicy, na tle wa-

runków hydrologicznych. – [The analysis of structure, distribution and numbers of population of dragonfly larvae from the clubtail dragonfly family (Odonata: Gomphidae) in the middle reach of the River Pilica against hydrological conditions]. [w:] M. Kłonowska-Olejnik, W. Fiałkowski (red.), XIII Ogólnopolskie Warsztaty Bentologiczne – Zastosowanie hydrologii w badaniach biologicznych wód płynących. Ochotnica – Kraków, 18-20.05. 2006 r. Bel Studio, Kraków – Warszawa: 121-122.

13. TOŃCZYK G., PAPIERSKA A. 2006. Występowanie i preferencje środowiskowe *Cordulegaster boltonii* (Odonata: Cordulegastridae) w dorzeczu Zbrzycy (Bory Tucholskie). – [The occurrence and environmental preferences of *Cordulegaster boltonii* (Odonata: Cordulegastridae) in the river basin of the River Zbrzyca (Tucholskie Forests)]. [w:] P. Buczyński (red.), IV Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Ochrona owadów w Polsce – Badania entomologiczne a obecna sytuacja prawna i organizacyjna ochrony przyrody”. Zwierzyniec, 3-5 lipca 2006. Polskie Towarzystwo Entomologiczne, Poznań: 45-46.

14. WYBRANIEC K. 2006. Rola stawów hodowlanych w ochronie ważek gminy Skierbieszów. – [The role of fish ponds in the protection of dragonflies from Skierbieszów commune]. [w:] P. Buczyński (red.), IV Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Ochrona owadów w Polsce – Badania entomologiczne a obecna sytuacja

prawna i organizacyjna ochrony przyrody”. Zwierzyniec, 3-5 lipca 2006. Polskie Towarzystwo Entomologiczne, Poznań: 48-49.

Artykuły popularnonaukowe

15. GAWROŃSKI A. 2005*. Walory przyrodnicze i zagrożenia południowej części Puszczy Drawskiej. – [Nature values and threats of the southern part of the Drawski Forest]. Bocięk, 3 (83): 13-18.

Ekspertyzy i opinie (manuskrypty)

16. MISZTA A. 2005*. Informacja o stanowiskach chronionych i rzadkich gatunków ważek stwierdzonych w województwie śląskim poza rezerwatami wodno-torfowiskowymi. – [Report on the localities of protected and rare dragonfly species found in the Silesian woiwodship out of aquatic and peat bog reserves]. Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, Katowice.

Publikacje internetowe

17. BERNARD R., WILDERMUTH H. 2006. *Nehalennia speciosa*. In: IUCN 2006. 2006 IUCN Red List of Threatened Species. www.iucnredlist.org

Prace magisterskie i licencjackie

1. PAPIERSKA A. 2006. Rozmieszczenie i preferencje siedliskowe szklarnika leśnego – *Cordulegaster boltonii* (Donovan, 1807) w dorzeczu Zbrzycy (Bory Tucholskie). Uniwersytet Łódzki, Wydział Biologii i Nauk o Ziemi. Promotor: dr Grzegorz Tończyk.

Różności (Varia)

Sprawozdanie z działalności Sekcji Odonatologicznej Polskiego Towarzystwa Entomologicznego w roku 2005

Report on activities of the Odonatological Section of the Polish Entomological Society in 2005. – Annual report is presented that has been submitted to the Governing Board of the Polish Entomological Society. A discussion and constructive criticism of activities of the section are welcome.

Od redakcji i zarządu sekcji: W celu zapewnienia pełnej jawności działań Sekcji Odonatologicznej i jej zarządu, publikujemy poniżej sprawozdanie złożone na ręce Zarządu Głównego PTEnt. w grudniu 2005 r. W ten sam sposób upubliczniane będą też kolejne sprawozdania. Jednocześnie serdecznie zapraszamy człon-

ków sekcji i jej współpracowników do dyskusji i twórczej krytyki działalności zarządu.

1. Siedziba, skład osobowy i władze.

Siedzibą sekcji jest Zakład Zoologii UMCS (ul. Akademicka 19, 20-033 Lublin). Archiwum znajduje się w Katedrze Zoologii Bezkręgowców i Hydrobiologii UŁ (ul. S. Banacha 12/16, 90-237 Łódź).

Sekcja liczy 19 członków. Są to: Rafał Bernard, Edyta Buczyńska, Paweł Buczyński, Bogusław Daraż, Aleš Dolný (Czechy), Paweł Jędryczak, Jan Hermans (Holandia), Andrzej Łabędzki, Grzegorz Michoński, Alicja Miszta, Tomasz Rut-

ISSN 1733-8239

Odonatrix

Biuletyn Sekcji Odonatologicznej Polskiego Towarzystwa Entomologicznego
Bulletin of the Odonatological Section of the Polish Entomological Society

Rok 2, numer 2 (lipiec 2006)

Polskie Towarzystwo Entomologiczne – Sekcja Odonatologiczna
Zakład Zoologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie